

STRATEGIE MIKROREGIONU ČERNILOVSKO na období 2023–2030

Realizováno za finanční podpory Královéhradeckého kraje.

Pořizovatel: Mikroregion Černilovsko, svazek obcí
Černilov, Černilov 310, PSČ 50343
IČO: 70963274

Zpracovatel: NAD ORLÍČÍ, o.p.s.
Kostecké Horky 57, 517 41 Kostecké Horky
IČO: 27513823

Schvalovací doložka

Strategie Mikroregionu Černilovsko na období 2023–2030 byla schválena na jednání Valné hromady Mikroregionu dne 27. 11. 2023.

Poděkování starostkám a starostům Mikroregionu Černilovsko a všem, kteří se na zpracování Strategického plánu rozvoje Mikroregionu Černilovsko podíleli.

Dále děkujeme Bc. Barboře Burdychové, DiS., za podklady, které zpracovala v rámci své diplomové práce.

Realizováno za finanční podpory Královéhradeckého kraje v rámci projektu „Podpora Mikroregionu Černilovsko v roce 2023“, evidovaného pod číslem 23RRD02-0032.

Strategie rozvoje Mikroregionu Černilovska (dále i „**Strategie rozvoje mikroregionu**“) je **aktivizačním nástrojem** řízení rozvoje – s ohledem na dispozice dané územím formuluje představy o budoucnosti mikroregionu a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout. Strategie rozvoje mikroregionu je zpracována na období 2023–2030.

Strategie rozvoje mikroregionu se věnuje oblastem, ve kterých chceme něco změnit či nově vytvořit, podporuje efektivní využívání finančních prostředků mikroregionu i jeho celkového potenciálu. **Sladuje představy** jednotlivých subjektů (zastupitelů obcí, občanů, organizací působících v mikroregionu i v jednotlivých obcích, podnikatelů apod.) **o rozvoji mikroregionu.**

Strategie rozvoje mikroregionu je prostředkem k maximálnímu využití potenciálu území a současně je **informačním nástrojem** pro stávající i nově příchozí obyvatele či podnikatele o tom, co je pro mikroregion důležité.

Strategie rozvoje mikroregionu se skládá ze dvou částí, bez jejichž vzájemné provázanosti není možné dosáhnout požadovaných výsledků, tedy konkrétně:

- analytická část,
- návrhová a implementační část.

A Analytická část

Analytická část popisuje aktuální stav, vývoj a rozvojové možnosti klíčových oblastí života v **mikroregionu**. Základním charakterem analytické části je zmapovat stav aspektů života na daném území. Smyslem je vytvořit přehledný a podrobný koncept výstižně charakterizující oblasti života v jednotlivých obcích i v mikroregionu jako celku, které jsou pro následný vývoj v území klíčové. Při tvorbě analytické části je zapotřebí přistupovat ke sběru informací s rozmyslem a s nadhledem. Cílem není zahlcení daty a podání zcela vyčerpávajícího přehledu všech oblastí života v mikroregionu, ale především jejich cílený výběr s ohledem na důležitost, která zohledňuje jejich provázanost a vzájemnou závislost. Tedy vytvořit vhodnou základnu pro následnou formulaci SWOT analýzy, vize a cílů.

Charakteristika regionu

Mikroregion Černilovsko je ryze venkovským regionem, v jehož téměř samotném centru se nachází největší z členských obcí obec Černilov. Mikroregion se nachází v severozápadní části okresu Hradec Králové. Toto správní členění předurčuje hlavní pohyb za speciálnějšími službami, prací a veřejnou správou směrem k sídlu kraje – k Hradci Králové.

Mikroregion Černilovsko je dobrovolným svazkem obcí v okrese Hradec Králové, který vznikl 28. 9. 1999 nejprve jako volné sdružení obcí bez právní subjektivity. Po vzniku nového zákona o obcích se k 11. 4. 2002 transformoval na svazek obcí. Spojení více obcí spjatých geograficky, ekonomicky, dopravně či jinak do jednoho většího uskupení s nalezením společných zásad, priorit a vize rozvoje území poskytuje daleko větší možnosti pro realizaci akcí a záměrů, které by samostatná obec nebyla schopna zrealizovat, ať již z hlediska chybějících financí, zajištění dotací aj.

Jeho cílem je vzájemná spolupráce, kulturní aktivity, oprava památek, koordinace významných investičních akcí v zájmovém území, dopravní propojení obcí, podpora, zastupování členů svazku při jednání o společných věcech s třetími osobami (orgány státní správy aj.), propagace svazku a jeho zájmového území. Sídlem mikroregionu je Černilov a sdružuje celkem 9 obcí.

Pozice mikroregionu v rámci územně statistických jednotek (NUTS) je uvedena v tabulce č.1. Statistické jednotky NUTS jsou základními územními jednotkami, které se mohou rozvíjet odlišně na základě zpracovávaných programových dokumentů. Vždy však platí, že rozvojové dokumenty menších územních jednotek by neměly být v rozporu s rozvojovými dokumenty vyšších územních jednotek.

Tabulka 1: Vazby mikroregionu Černilovsko ve vztahu k NUTS I-V

Řešený územní celek	NUTS I	NUTS II	NUTS III	NUTS IV	NUTS V
Mikroregion Černilovsko	Česká republika	Severovýchod	Královéhradecký kraj (VÚSC)	Okres Hradec Králové	Obce okresu Hradec Králové, tvořící mikroregion

Zdroj: ČSÚ, 2023

Z úspěšně realizovaných akcí mikroregionu byl společný nákup kompostérů pro cca 1000 občanů zakoupení techniky, nákup velkokapacitních stanů a pívni sety, měřiče rychlosti.

Další dlouhodobou společnou aktivitou je vydávání Zpravodaje obcí mikroregionu Černilovsko, který vychází cca 5x ročně a je pro občany zdarma.

V rámci mikroregionu se pořádají různé sportovní, společenské a kulturní akce.

Foto: Libřické šedesátky

Základní informace o obcích

Následující tabulka přehledně uvádí vstupní informace o jednotlivých obcích. Vstupní počet obyvatel v roce 2021 představoval **5 562 obyvatel**, přibližně 45% z nich žije v obci Černilov, jehož katastrální území je zároveň také největší ze všech obcí.

Tabulka 2: Obecné informace

Obec	Počet obyvatel (2021)	Rozloha (ha)	IČO	Kód obce	Sídlo
Černilov	2 439	2 570,75	00268 674	569917	Černilov, Černilov 310, PSČ 50343
Divec	252	350,51	45978123	569941	Divec, Divec 41, PSČ 50003
Lejšovka	231	310,96	00653314	570222	Lejšovka, Lejšovka 52, PSČ 50303
Libníkovice	169	321,43	45978131	570257	Libníkovice, Libníkovice 40, PSČ 50346
Librantice	596	652,02	45978140	570265	Librantice, Librantice 80, PSČ 50346
Libřice	303	484,46	00653322	570273	Libřice, Libřice 62, PSČ 50344
Skalice	654	829,92	00269492	570800	Skalice, Skalice 132, PSČ 50303
Smržov	506	513,81	00269565	570885	Smržov, Smržov 11, PSČ 50303
Výrava	412	845,36	00653331	571105	Výrava, Výrava 116, PSČ 50303

Zdroj: ČSÚ, 2023

Územní členění obcí – místní části:

Tabulka 3: Obecné informace

Obec	Místní části
Černilov	Černilov – Bukovina – Újezd
Divec	Divec
Lejšovka	Lejšovka
Libníkovice	Libníkovice – Borovice – Horní Černilov
Librantice	Librantice
Libřice	Libřice
Skalice	Skalice – Číbuz – Skalička
Smržov	Smržov – Hubíles
Výrava	Výrava – Dolní Černilov

Zdroj: ČSÚ, 2023

Erby členských obcí:

ČERNOŠOV

DIVEC

LEJŠOVKA

LIBNÍKOVICE

LIBRANTICE

LIBŘICE

SKALICE

SMRŽOV

VÝRAVA

1. OBYVATELSTVO

V roce 2021 měl Mikroregion Černošovsko celkem **5 562** obyvatel, což je o 428 více než před deseti lety. Ve všech obcích během tohoto období počet obyvatel vzrostl. V obcích Librantice a Divec je nárůst během 10ti let o více než 20%, v obci Lejšovka o 17% a Skalice o 12%. Celkový nárůst počtu obyvatel za mikroregion je 8,33%. Vliv na to mají nové lokality k výstavbě, do kterých investovaly obce nebo developéři. Tento nárůst má dopad a potřebu další infrastruktury v daných obcích, např. v oblasti školství, odpadového hospodářství.

Obyvatelstvo mikroregionu mírně stárne, což je trend provázející v poslední době téměř celé území České republiky. Průměrný věk v mikroregionu v roce 2021 byl 41,2 let, což je o 2,3 více než před deseti lety, zároveň je to o 2,4 let méně, než průměrný věk v Královéhradeckém kraji.

Nejnižší průměrný věk byl ve sledovaném období zaznamenán v obci Librantice, naopak nejvyšší ve Libníkovcích (rozdíl o 5,6 roku). Zároveň se zvyšuje také index stárí, který udává podíl seniorské složky k dětskému obyvatelstvu (je-li výsledná velikost indexu nižší než sto, je podíl sledované dětské složky obyvatel vyšší než podíl starších osob, a naopak převyšuje-li výsledná hodnota indexu sto, je počet osob ve věku nad 65 let vyšší než počet dětí v populaci). V současné době je index stárí za mikroregion 101. **Nejvyšší index stárí vykazala obec Libníkovice** (141, tedy na 100 dětí připadá 141 obyvatel starších 65 let), **nejnižší pak obec Librantice** (74, tedy na 100 dětí připadá pouze 74 seniorů). Kromě této obce byla hodnota indexu stárí nižší než 100 ještě v obcích Lejšovka, Divec a Výrava. Ve všech ostatních obcích je podíl věkové skupiny 65 a více let vyšší, než podíl věkové skupiny 0–14 let.

Tabulka 4: Obyvatelstvo Mikroregionu Černilovsko

Obec	Průměrný věk	Počet obyvatel (2011)	Počet obyvatel (2021)	Změna počtu obyvatel 2011–2021 (%)	v tom ve věku (let)			Index stáří (2021)
					0-14	15-64	65 a více	
Černilov	41,4	2 387	2 439	+2,17	391	1636	412	105
Divec	40,5	208	252	+21,15	45	168	39	86
Lejšovka	40,5	197	231	+17,26	46	146	39	84
Libníkovice	44,6	156	169	+8,33	29	99	41	141
Librantice	39	482	596	+23,65	111	403	82	74
Libřice	41,8	280	303	+8,21	48	198	57	119
Skalice	41,1	583	654	+12,18	110	429	115	105
Smržov	41	465	506	+8,81	87	328	91	105
Výrava	40,6	376	412	+5,57	74	272	66	89
CELKEM	41,16	5 134	5 562	+8,33	941	3679	942	101

Zdroj: ČSÚ, 2023

Vývoj počtu obyvatel za posledních 30 let.

Následující tabulka podrobně ukazuje, jak se měnil počet obyvatel mikroregionu mezi lety 1991 až 2021. Je zde vidět jasný trend ve **zvyšování počtu obyvatel**, který probíhal v celém sledovaném období.

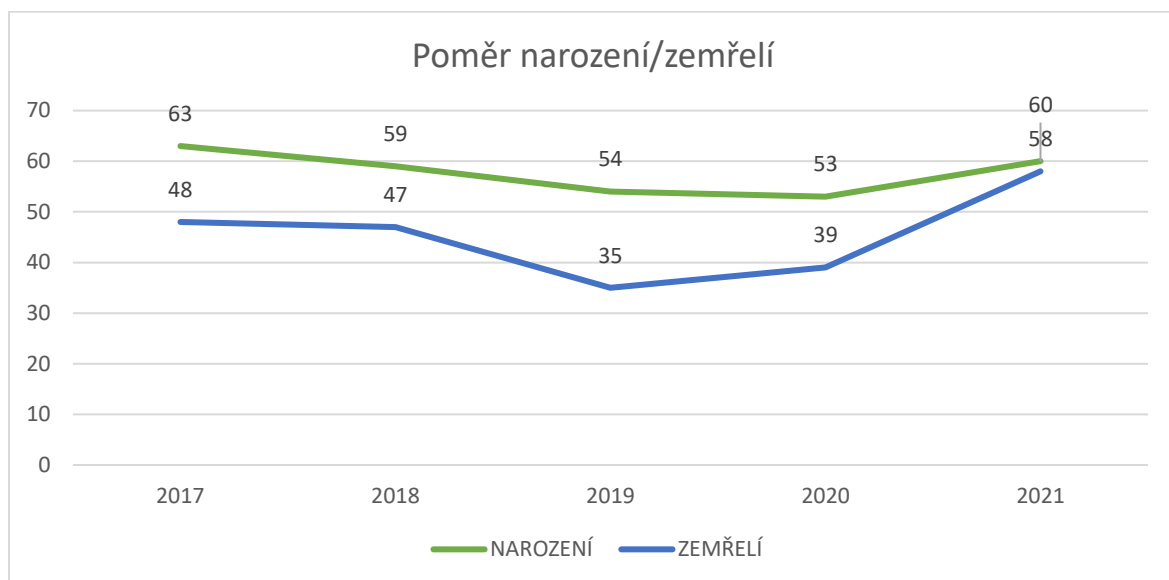
Tabulka 5: Obyvatelstvo Mikroregionu Černilovsko

Obec	1991	2001	2011	2021
Černilov	1 902	2 169	2 387	2 439
Divec	97	120	208	252
Lejšovka	157	171	197	231
Libníkovice	131	128	156	169
Librantice	361	417	482	596
Libřice	266	263	280	303
Skalice	516	514	583	654
Smržov	361	388	465	506
Výrava	317	300	376	412
CELKEM	4 108	4 470	5 134	5 562

Zdroj: ČSÚ, 2023

Porodnost za období 2017–2021 je za mikroregion poměrně stabilní, v průměru 58 narozených dětí ročně, což je důležitý ukazatel pro plánování kapacity mateřských a základních škol.

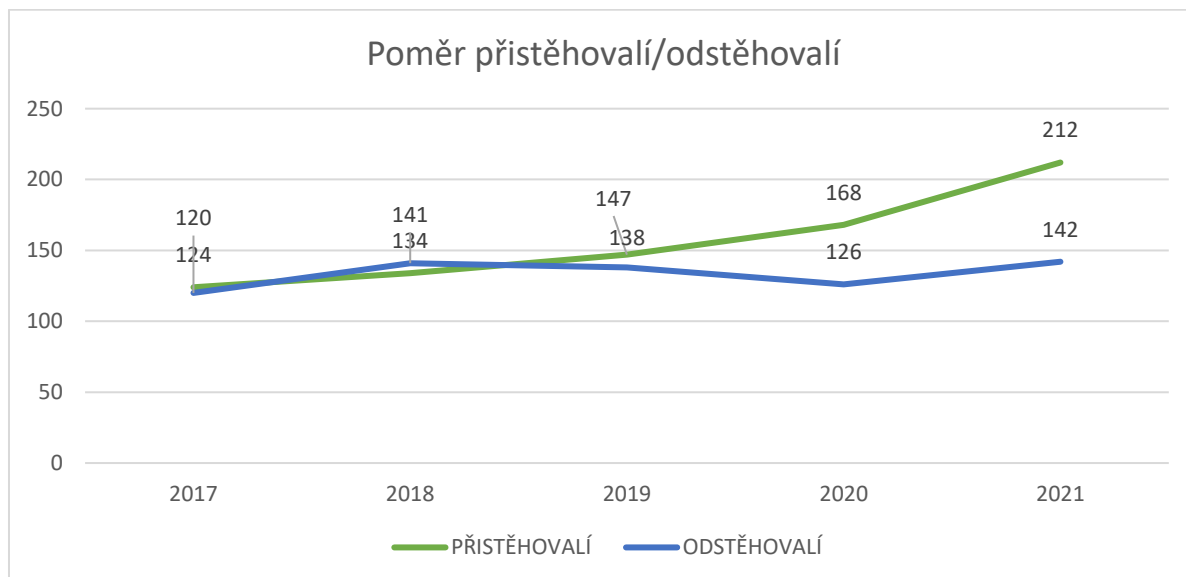
Graf 1: Poměr narození/zemřelí za období 2017–2021

Zdroj: ČSÚ, 2023

V grafu níže je vidět nárůst obyvatel stěhováním – tedy poměr přistěhovalí/odstěhovalí, za období 2017–2021, to byl nárůst o 118 obyvatel.

Graf 2: Poměr přistěhovalí/odstěhovalí za období 2017–2021

Zdroj: ČSÚ, 2023

2. EKONOMICKÁ SITUACE

Mikroregion Černilovsko je venkovský zemědělský mikroregion, bývalé střediskové obce Černilov. Malé a střední podniky mají velký význam pro regionální rozvoj z hlediska vytváření konkurenčního prostředí. Představují možnost vlastní seberealizace jedinců a také se podílejí na vzhledu obce, protože jsou zpravidla umístěny na jejím území. V mikroregionu se nenachází žádný velký podnik s počtem stovek zaměstnanců.

Následující podkapitola přibližuje ekonomickou situaci ve zkoumaném mikroregionu a stejně tak její vývoj. Mikroregion je hodnocen pomocí několika ekonomických ukazatelů – ekonomické aktivity obyvatelstva, míry nezaměstnanosti, počet a struktura ekonomických subjektů atp.

Nezaměstnanost patří k jednomu z klíčových faktorů prezentující ekonomickou úroveň území. Za posledních pět let je výše nezaměstnanosti poměrně stabilní, na nízké úrovni. Průměrná nezaměstnanost za mikroregion je **2,14%**. Průměrně nejvyšší nezaměstnanost ze všech obcí vykázala obec Libníkovice (4 %), nejnižší pak obec Smržov (0,97 %).

Ekonomické subjekty

Mezi ekonomické subjekty patří domácnosti, které mají vlastní ekonomické potřeby a snaží se získávat statky a služby. Druhou velkou skupinou jsou podniky, ať už výrobní či prodejní subjekty a také subjekty poskytující služby. Mezi další ekonomické subjekty patří stát (např. samospráva), který tvoří orgány státní moci. Ekonomickými subjekty jsou také zahraniční subjekty a neziskové subjekty, jako jsou spolky, nadace apod.

Následující tabulka uvádí strukturu ekonomických subjektů dle právní formy nacházející se na území mikroregionu. Podniků se zjištěnou aktivitou bylo k 31. 12. 2021 na řešeném území **1 497**, z toho 84 % tvořily fyzické osoby. Z nich největší část (94 %) tvořily fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona. 16 % všech subjektů tvořily osoby právnické, z toho nejvíce bylo obchodních společností.

Tabulka 6: Přehled ekonomických subjektů podle právní formy

Obec	Černilov	Divec	Lejšovka	Libníkovice	Librančice	Libřice	Skalice	Smržov	Výrava	CELKEM
Státní organizace	1	0	0	0	1	0	1	0	0	3
Akciové společnosti	1	0	0	0	0	1	0	1	1	4
Obchodní společnosti	59	12	2	3	8	8	16	12	18	138
Družstevní organizace	1	0	0	0	0	0	1	0	1	3
Peněžní organizace	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet podnikatelů-fyz.os.	534	57	32	37	135	45	138	115	94	1187

Svobodná povolání	14	4	1	1	5	3	1	5	1	35
Počet regist.jednotek - zeměd.podnikatel	12	0	0	4	4	2	8	3	2	35
Ostatní	41	4	4	4	10	6	13	7	3	92
CELKEM	663	77	39	49	163	65	178	143	120	1497

Zdroj: ČSÚ, 2023

Dalším způsobem rozdělení ekonomických subjektů je podle CZ-NACE, tedy podle odvětví činnosti. Znázorňuje jej níže uvedená tabulka. K 31. 12. 2021 bylo na území mikroregionu registrováno 1 731 podniků, podle odvětví měla největší zastoupení kategorie velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (sk. G), dále zpracovatelský průmysl (sk. C), kategorie B-E, tedy průmysl. Následovalo stavebnictví (skupina F). Naopak nejméně zastoupeny byly skupiny K – peněžnictví a pojišťovnictví a L – činnosti v oblasti nemovitostí.

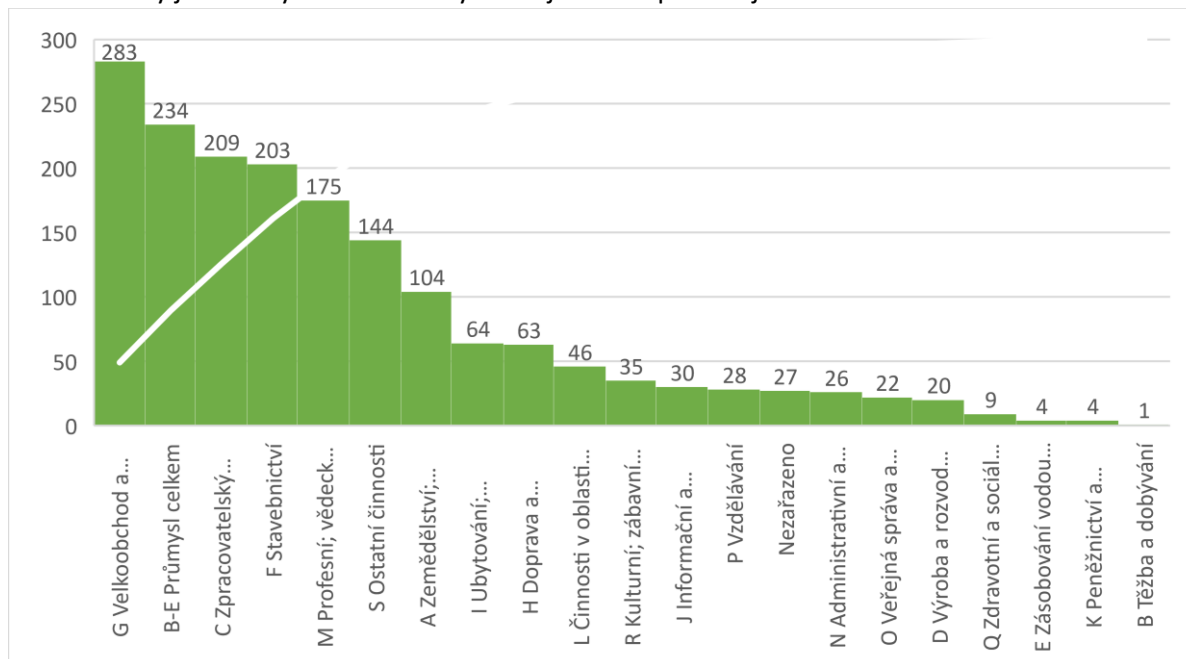
Tabulka 7: Přehled ekonomických subjektů podle CZ-NACE

Odvětví	Počet subjektů v mikroregionu
	Registrované podniky
A Zemědělství; lesnictví; rybářství	104
B-E Průmysl celkem	234
B Těžba a dobývání	1
C Zpracovatelský průmysl	209
D Výroba a rozvod elektřiny; plynu; tepla a klimatizovaného	20
E Zásobování vodou; činnosti související s odp. vodami; odpady	4
F Stavebnictví	203
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	283
H Doprava a skladování	63
I Ubytování; stravování a pohostinství	64
J Informační a komunikační činnosti	30
K Peněžnictví a pojišťovnictví	4
L Činnosti v oblasti nemovitostí	46
M Profesní; vědecké a technické činnosti	175
N Administrativní a podpůrné činnosti	26
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	22
P Vzdělávání	28
Q Zdravotní a sociální péče	9
R Kulturní; zábavní a rekreační činnosti	35

S Ostatní činnosti	144
T Činn.domác. jako zaměstnavatelů;činn.dom.produk.výr.a služeb	0
U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	0
Nezařazeno	27
CELKEM	1 479

Zdroj: ČSÚ, 2023

Graf 3: Podíly jednotlivých ekonomických subjektů dle převažující činnosti

Zdroj: ČSÚ, 2023

3. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

DOPRAVA

Silniční doprava

Základní komunikační silniční síť Mikroregionu Černilovsko je tvořena krátkými úseky silnic II. třídy. Zbývající komunikační síť je tvořena blíže nespecifikovaným množstvím místních účelově obslužných komunikací III. třídy, a účelovými komunikacemi – polními cestami (realizovanými v rámci pozemkových úprav).

Územím procházejí dvě silnice II. třídy – 308 a 229, ty tvoří sběrnice silnic III. tříd. Silnice s číslem II/308 (Nové Město nad Metují-Hradec Králové) procházející od severovýchodu k jihozápadu, napříč mikroregionem se napojuje na dvě významné silnice I. třídy – na 14 a 11. Silnice II/229 (Třebechovice p. O. - Jaroměř) vedoucí mikroregionem od severu k jihu křížuje silnici II/308 na území mikroregionu v obci Libřice.

Negativem je **špatný technický stav místních obslužných silnic III. třídy**, z nichž cca 70 až 80 % vyžaduje rozsáhlou opravu.

Železniční doprava

Územím Mikroregionu Černilovsko neprochází žádná železniční trať. Nejbližší železniční stanice jsou v okolních městech a obcích např. Třebechovice pod Orebem, Blešno, Hradec Králové a Smiřice.

Dopravní obslužnost

Z většiny obcí je poměrně dobré napojení na Hradec Králové a spádovou obec Černilov.

Přímé napojení do Hradce není z obce Lejšovka, na Černilov přímé spojení chybí z obcí Libníkovice, Librantice, Skalice a Smržov.

Obec Divec je součástí integrované dopravy Města Hradec Králové.

Cyklodoprava

Územím mikroregionu prochází také řada cyklotras určená svou náročností i pro rekreační cyklisty, všechny mají lehkou obtížnost.

Jednou z nich, zajímavou především pro milovníky historie a technických památek je Labská cyklotrasa přes Kuks, Žířeč a údolní nádrž Les Království.

Mezi další cyklotrasy, které mikroregionem procházejí, patří dále například:

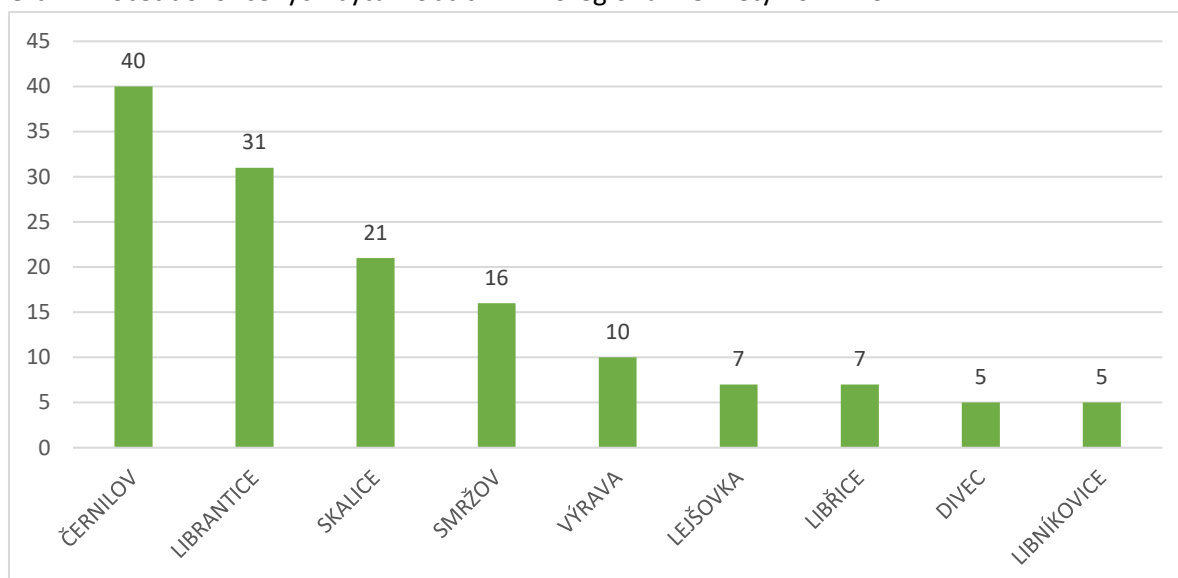
- Cyklotrasa č. 24: "Labská" Vrchlabí – Skalička
- cyklotrasa č. 4264: Jeníkovice – Smiřice
- Cyklotrasa č. 4266: Černilov – Jaroměř
- Cyklotrasa č. 4166: Ledce – Jílovice – Lejšovka – Smiřice
- Cyklotrasa č. 4259: Hoděšovice, Koliba – Běleč – Librantice
- Cyklotrasa č. 4269: Skalička – Bukovina – Černilov – Librantice
- Cyklotrasa č. 4252: Piletice – Hřibojedy, tzv. „Betlémská“
- Cyklotrasa č. 4283: Ločenice – Smržov
- Cyklotrasa č. 4257: Piletice – Jílovice

BYDLENÍ

Obytné území mikroregionu je v obcích převážně tvořeno rodinnými domy, stavební parcely k prodeji se nachází v několika obcích s respektem k jednotlivým územním plánům.

Následující tabulka ukazuje přehled dokončených bytů za posledních 5 let v jednotlivých obcích mikroregionu.

Graf 4: Počet dokončených bytů v obcích mikroregionu mezi lety 2017–2021

Zdroj: ČSÚ, 2023

ZASÍŤOVÁNÍ OBCÍ

Na území mikroregionu spravuje zásoby pitné vody pro obyvatele jediný podnikatelský subjekt, kterým je Vodovody a kanalizace, a.s. Hradec Králové. Jak je patrné z tabulky, většina obcí má vodovody ve výborném stavu, některé jsou nově vystavěny. Vlastníkem vodovodu ve všech obcích je také samotný provozovatel. Většina obcí má také vybudovanou kanalizační síť, čističky odpadních vod (ČOV) jsou na vymezeném území jen v obcích: Černilov, Divec a Smržov.

Tabulka 8: Přehled zasíťování obcí

Město/obec	Vodovod – provozovatel a vlastník	Kanalizační	ČOV
Černilov	VAK HK a.s.	ano	ano
Divec	VAK HK a.s.	ano	ano
Lejšovka	VAK HK a.s.	povrchová	ne
Libníkovice	VAK HK a.s.	ano	ne
Librantice	VAK HK a.s.	ano	ne
Libřice	VAK HK a.s.	ano	ne
Skalice	VAK HK a.s.	ano	ne
Smržov	VAK HK a.s.	ano	ano
Výrava	VAK HK a.s.	ano	ne

Zdroj: ČSÚ, 2023

Zásobování el. energií – všechny obce mikroregionu jsou zásobovány elektrickou energií.

Plynofikace – s výjimkou obce Divec jsou všechny obce mikroregionu plynofikovány (ne vždy všechny místní části obcí).

Veřejné osvětlení – všechny obce disponují veřejným osvětlením, ne ve všech však jejich intenzita a rovnoměrnost splňují požadavky ČSN.

Telekomunikace - Obce jsou z hlediska telekomunikací pokryty sítí všech mobilních operátorů občas s místně slabším, občas s vypadávajícím signálem. Internet je v obcích rychlý a kvalitně fungující.

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Ve všech obcích se nachází hnízda na tříděný odpad, vzhledem k velikostem a umístění obcí jsou svozy objemných či nebezpečných odpadů organizovány obcemi, a to minimálně 2x za rok dle zákona.

V obci Černilov se nachází sběrné místo v areálu Údržby obce a další sběrná místa na sklo, plasty a papír jsou rozmístěná po obci. Co se týče hnízd na tříděný odpad, nabízí obce řadu míst, kam mohou obyvatelé obcí odložit odpad jak plastový, tak také papír a sklo. Nyní část obcí řeší pořízení popelnic na tříděný odpad na papír a plast pro jednotlivé občany.

4. OBČANSKÁ VYBAVENOST

Občanská vybavenost je důležitým aspektem ovlivňující úroveň regionu. Pod občanskou vybavenost spadá vzdělávání, sociální a zdravotní péče, ale rovněž možnosti sportovního, kulturního či jiného využití.

ŠKOLSTVÍ

V celém Mikroregionu Černilovsko **se nachází tři mateřské školy** – v Černilově, Libranticích a Skalici – místní části Čibuz, celková kapacita těchto školek je 188 dětí. Pro porovnání počet narozených dětí v letech 2018 – 2020 je 166 dětí, s ohledem na počet odkladů nebo potřebu rodičů potřebu umístit děti mladší jsou kapacity MŠ na své hraně. Vzhledem k další výstavbě se počet dětí ještě může zvyšovat.

Základní školy v mikroregionu jsou dvě, v Černilově je základní škola úplná a v obci Librantice škola pouze s 1. stupněm. Celková kapacita škol je 465 dětí. I v případě základních škol začíná být kapacita naplněná.

Mateřská a základní škola Černilov

Kapacita základní školy je 400 dětí. Základní škola má 11 tříd na 1. stupni a 7 tříd na 2. stupni. Škola realizuje výuku podle vlastního školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola pro tebe“.

Každá třída má svoji kmenovou učebnu, k dispozici jsou 3 odborné učebny a 1 počítačová, 2 učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, zbývající interaktivními projektory. V učebně PC je instalován

dotykový panel. Škola doplňuje podle potřeby učební pomůcky, vč. multimediálních programů a učebnic. Disponuje také dvěma sadami přenosných iPadů. Informační technologie je tedy možné využívat i mimo učebnu PC.

Budova pochází z roku 1931, v 70. letech byly přistavěny budovy MŠ a kotelna, v 90. letech byl zvýšen počet učeben, zavedena voda a provedena rekonstrukce fasády. V roce 2022 proběhla nástavba dalšího patra s 5 učebnami.

Budova školky má dvě části spojené chodbou, první byla vystavěna v roce 1972 a druhá v 1978. Přímo u budovy jsou dvě zahrady, jejichž součástí jsou dětská hřiště. Kapacita MŠ je 110 dětí, které jsou v pěti třídách.

Školní družina má kapacitu 110 dětí, které jsou ve 3 odděleních, jedno oddělení využívá prostory Kulturního a spolkového domu. Pro starší děti je k dispozici školní klub, kde mohou trávit volný čas např. děti čekající na autobus.

Jídelna pro děti je přímo v objektu s kapacitou 650 strávníků.

Děti do černilovské školy dojíždějí také z okolních vesnic, převážně - Divec, Libřice, Výrava, Librantice.

Mateřská a základní škola Librantice

Základní škola Librantice je málotřídní základní škola, která poskytuje základní vzdělání žákům 1. stupně. Vyučuje se ve třech třídách. ZŠ v Libranticích navštěvují děti také z Borovice, Slatiny, Vysokého Újezdu a Jeníkovíc.

Mateřská škola má 1 třídu, s maximální kapacitou 32 dětí.

Školní jídelna má kapacitu 100 strávníků. Děti se stravují přímo v objektu školy, obědy jsou dováženy ze školní jídelny v Černilově.

Budova školy je z roku 1913, v obci škola fungovala do roku 1970. Provoz školy byl obnoven v roce 1994, po celkové rekonstrukci objektu (okna, fasáda, nové interiéry i vybavení). Školní víceúčelové hřiště (kurty, fotbalový trávník) je přímo u budovy.

Mateřská škola Skalice – Číbuz

Jedná se dvoutřídní školu s celodenním provozem, kapacitou 42 dětí, školní jídelna má kapacitu 53 strávníků. Spádové oblasti pro MŠ Číbuz: Skalice, Skalička, Číbuz, Hubíles, Smržov. Škola sídlí v opravené obecní budově.

ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE

Na území Mikroregionu Černilovsko se nenachází žádné zdravotnické zařízení. V obci Černilov je jeden praktický lékař, který ordinuje v černilovském zdravotním středisku vedle hasičské zbrojnice a stomatologická ordinace, ta se nachází v těsném sousedství základní a mateřské školy v centru obce. Stomatologická ordinace je také v Libranticích. Na území mikroregionu se nenachází také žádná

lékárna. Naordinované léky si mohou pacienti vyzvednout v krajském městě nebo Třebechovicích pod Orebem.

V mikroregionu není umístěn domov důchodců ani ústav sociální péče. V současné době situace vyžaduje v rámci mikroregionu vybudovat nějaký objekt výše uvedeného typu.

Většina obcí má na zajištění terénních sociálních služeb domluvenu spolupráci s některým z poskytovatelů s př. Charitou Hradec Králové, Obecný zájem, z.ú.

5. TURISTICKÉ AKTRAKTIVITY

Mikroregion je charakteristický mírně zvlněným terénem a malebnou krajinou, která je vhodná k provozování odpočinkových sportů, jako je **pěší turistika nebo cykloturistika**. Území mikroregionu nabízí svým návštěvníkům zajímavé přírodní pozoruhodnosti, ale také kulturní a historické památky.

KULTURNÍ PAMÁTKY – zapsané v ústředním seznamu památek

V obci Černilov je památkově chráněno:

- 7 venkovských usedlostí - lidový klasicismus poloviny 19. století,
- základní škola evangelická, která je nyní využívána jako Kulturní a spolkový dům v Černilově - neorenesanční patrová budova z roku 1864
- socha sv. Floriana sochařské dílo východočeského klasicismu, patrně ze závěru 18. století
- socha sv. Jana Nepomuckého na podstavě - výtvarně hodnotná barokní socha z roku 1726
- 2 vjezdové brány s brankou – klasicistní
- hrob tří sovětských vojáků

Libníkovice

- venkovská usedlost - vystavěná v 19. stol. ve stylu lidového klasicismu.

Librantice

- základní škola - jednopatrová školní budova postavená v roce 1913 podle projektu královéhradeckého stavitele Václava Rejchla, což byl librantický významný rodák
- venkovská usedlost - z 3. čtvrtiny 19. století s výzdobou v duchu doznívajícího lidového klasicismu

Libřice

- hraniční kámen - mezní kámen panství Smiřice - původně mezní kámen vymezující hranice panství, později určoval hranice tří okresů

Skalice

- kostel sv. Václava - areál původně renesančního kostela z roku 1601 s jednoduchými pozdně barokními úpravami
- venkovská usedlost - příklad zděné lidově klasicistní přestavby obce z 2. třetiny 19. století

Smržov:

- smírčí kříž - autenticky dochovaný kamenný smírčí kříž

CÍRKVEVNÍ STAVBY A DROBNÉ PAMÁTKY

V Černilově se nachází následující památky:

Evangelický kostel - stavba byla zahájena v roce 1830 na místě původního dřevěného kostela z r. 1786. Dokončen byl v r. 1882 v pseudorománském slohu s okrouhlou apsidou.

Bývalý evangelický kostel - "dolejší" kostel, dříve evangelické církve augsburského vyznání nahradil původní dřevěný kostel z r. 1788. Po druhé světové válce přestal být kostel účelově využíván, postupně chátral a sloužil i jako sklad. V roce 1969 došlo k úpravě na smuteční obřadní síň. V letech 2019 až 2020 budova prošla kompletní vnitřní rekonstrukcí a nyní slouží jako víceúčelová obřadní síň.

Katolický kostel sv. Štěpána - barokní kostel vystavěný v letech 1752-56 na místě starší kostelní stavby. R. 1880 vyhořel, posléze opraven do současné podoby.

Tvrziště Kalthaus - pozůstatky vodní tvrze v podobě pahorku, který je lemovaný vodním příkopem. Kolem tvrze stávala ves, zmínky o sídle jsou z roku 1428 a 1550.

Zvonička v místní části Újezd.

V Libřicích:

Kostel sv. Michaela - zmiňován jako farní v r. 1356. V první polovině 18. stol. přestavěn v barokním stavebním slohu, gotické jádro zachováno. Jednoduchá stavba s pravoúhlým presbytářem, sakristií a mohutnou hranolovou věží v západním průčelí. V kostele je zvon z r. 1496 patřící mezi nejstarší zvony v Čechách

Ve Smržově:

Sousoší Kalvárie, pseudogotická kaplička Navštívení Panny Marie s přilehlou křížovou cestou, v Hubílese zvonička uprostřed vesnice z roku 1868.

Ve Výravě:

Kaple sv. Jana Křtitele - je jednoduchá orientovaná římskokatolická kaple vybudovaná v letech 1906–1907. V obci se dále nachází Kaplička Panny Marie.

V ostatních obcích jsou zvoničky, křížky, pomníky obětem válek, v Libřicích Socha sv. Jana Nepomuckého. Ve Skalici pamětní kámen z Čibuze do Hubílesa.

DALŠÍ TURISTICKÉ ZAJÍMAVOSTI

Mikroregion Černilovsko není místem příliš atraktivním pro cestovní ruch, nicméně nabízí řadu především turistických a cykloturistických zajímavostí.

Mlýn Černilov

V roce 2016 vyrostl v Černilově betonový větrný mlýn, k němuž vede cesta od Librantic do Černilova. Navrhl ho a nechal postavit černilovský občan a potomek mlynářů Jaroslav Horák. Třípatrový tubus má v průměru 8 metrů, jeho celková výška je 13,5 metru, perutě mají rozpětí 12 metrů. Majitel postupně projekt rozšiřuje, další lokalitou je Mokrý louka mezi Černilovem a Hradcem Králové, v těsné blízkosti cyklostezky. Kromě kmene s tulipány a lavičkou, která láká k posezení, tam bydlí skupina mimozemšťanů, ovce, vázy s květinami i pánové s deštníky. Třetí lokalitou je louka U studní (u výjezdu z Černilova na Libřice). Zdevastovaný vodárenský domek se proměnil v Perníkovou chaloupku. Pan Horák k ní postupně přidával další pohádkové prvky: skřítky, roztodivné stromy, zvoničku, houby či obří květiny. Zpřístupnil také studánku Berty a Lenky s pramenitou pitnou vodou. Osvěžení je to vpravdě pohádkové.

Rozhledna Libníkovice

Na místě dnešní rozhledny původně stála lípa, kterou však při vichřici vyvrátil vítr. Na její počest zde vystavěli 15 metrů vysokou rozhlednu. Vystoupat na ni musíte 70 schodů. Uvidíte vrcholky kopců a hor, Krkonoše, Podkrkonoší, Zvičinu a Polabskou nížinu.

Golf club Na Vrších

Golfový klub a golfové hřiště nabízí sportovní vyžití pro začátečníky i pokročilé. Devíti jamkové hřiště je strategicky řešeno a rozděleno na 3x3 jamky.

SPORTOVIŠTĚ

Sokolovna Černilov Budova sokolovny byla původně součástí hostince. V roce 1922 ji sokolská jednota zakoupila a její členové pomohli s přestavbou na sokolovnu. Otevřena byla v roce 1923. Dále je v Černilově sportovní areál (fotbalové hřiště, tenisové a volejbalové kurty, hřiště s umělou trávou, hřiště na pétanque a workoutové hřiště), na území obce jsou ještě další prostory pro sportovní aktivity - hřiště na pétanque, nohejbal, hřiště s umělým povrchem před školou, a workoutové hřiště (venkovní fitness).

Ve Skalici je malé travnaté fotbalové hřiště (leží na soukromém pozemku), tenisový kurt s umělým povrchem a jedno víceúčelové zpevněné hřiště. Další travnaté hřiště na fotbal leží ve Skaličce. Dětská hřiště jsou ve Skalici a Skaličce. V místní části Čibuzi děti využívají dětské hřiště v areálu Mateřské školy.

V obci Smržov mají přírodní koupaliště s přilehlým sportovním areálem a navazující chatovou oblastí s více než třiceti chatami pro rekreaci.

V Libřicích SK Slavia spravuje fotbalový areál s dětským hřištěm, tenisovým kurtem a workoutovou sestavou.

Ve Výravě je travnaté fotbalové hřiště, sportoviště pro míčové hry nebo tenis a workoutové hřiště.

V Libranticích je travnaté hřiště, dětské hřiště a 2 antukové kurty.

V Divci mají hřiště s umělým povrchem, a v Lejšovce také mají hřiště.

V každé obci je dětské hřiště.

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Celé území mikroregionu se nachází v mírně teplé oblasti.

Půdní fond - v celém území mikroregionu je evidováno 3 633 ha zemědělské půdy (rok 2021), jejíž rozloha se v posledních letech příliš nemění a 675 ha nezemědělské půdy.

Zemědělská půda je téměř z 90 % tvořena ornou půdou, necelých 7 % tvoří trvalé travní porosty, zbylá 3 % se dělí mezi zahrady a ovocné sady.

Nezemědělská půda je tvořena převážně lesními pozemky (48 %), dále 35 % tvoří ostatní plocha, zbylých 17 % pak vodní plocha a zastavěná plocha a nádvoří.

Z hlediska **koeficientu ekologické stability (KES)**, což je ukazatel poměru výměru katastrálního území / (orná půda + zastavěné plochy + ostatní plochy) je území Mikroregionu Černilovsko územím nejčastěji spadajícím do pásma 0,13 – 0,29 (území se silným narušením přírodních struktur (technické zásahy), Nejlépe je na tom z hlediska koeficientu ekologické stability obec Divec, jež dosáhla „nejlepšího hodnocení“ ze všech sledovaných obcí s KES 0,96, díky čemuž spadá do pásma území s narušením a ekologicky labilní.

Tabulka 9: Koeficient ekologické stability

Město/obec	KES	Pásma KES	Charakteristika daného pásma
Černilov	0,17	0,01 – 0,10	území s maximálním narušením přírodních struktur (degradace)
Divec	0,96		
Lejšovka	0,29	0,11 – 0,30	území se silným narušením přírodních struktur (technické zásahy)
Libníkovice	0,16		
Librantice	0,19		
Libřice	0,07	0,31 – 1,00	území s narušením a ekologicky labilní (vysoké vklady materiálu a energií)
Skalice	0,18		
Smržov	0,14	1,01 – 3,00	vcelku vyvážená krajina a přírodní struktury (nižší vklady materiálu a energií)
Výrava	0,08		
		3,01 a výše	přírodní a ekologicky stabilní krajina (nízké využívání člověkem)

Zdroj: ČSÚ, 2023

PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI

Černilovská tabule Černilovská tabule je geomorfologický okrsek v severozápadní části Třebechovické tabule Nejvyšším bodem Černilovské tabule je Vysoký Újezd (321 m n. m.). Horniny: slínovec, jílovec, prachovec, štěrk, písek, spraš, váte písčité. Nejvyšší kopce regionu jsou Lohová (výška 311 metrů) a Turek (309 metrů).

Vodní toky – územím mikroregionu neprotéká žádná velká řeka, jsou zde spíše potoky, rybníky a další vodní plochy. Potoků je na území hned několik – Smržovský, Libníkovický, Librantický, Malostranský, Černilovský, Haťský a Výravský potok. Na území Černilovska se nachází několik rybníků, mezi ty největší patří: v Libníkovcích rybníky V rákosném a Na Bělkách, v Libranticích jsou rybníky Rohlíčky, Čičánek a Frešle. Ve Výravě jsou přírodní vodní plochy V Ráji, Ve Vrbičkách, V lukách a u obecního úřadu, V Černilově např. rybníky s místními názvy Čerňák a Vančák.

7. SPOLKOVÁ ČINNOST

Důležitým aspektem života v obcích a vzájemné pospolitosti je spolková činnost. Občané mají prostor se setkávat a tvořit komunitu. Všechny sportovní a kulturní aktivity, které se zaměřují na využití volného času dětí a mládeže jsou vítané nejen pro kvalitní trávení volného času, ale také jako prevence kriminality mládeže. Je velice pozitivní, že na území mikroregionu působí několik sportovních organizací, oddílů či sdružení (Sbor dobrovolných hasičů, myslivci, fotbalisté) a že svou činností zabaví a umožní příjemně strávit volný čas nejen svým členům, ale i divákům a návštěvníkům, třeba při sportovních utkáních.

V některých obcích spolky pomáhají s úklidy obce, zajištění kulturních akcí, výsadbou zeleně, pomáhají při úklidu po přírodních kalamitách – popadané stromy, lokální povodně apod.

Příklady pravidelných akcí v členských obcích: setkání rodáků, hasičské závody, čarodějnice, vítání občánků, dětské dny, koncerty, plesy apod.

Místa setkávání v Černilově je zejména Kulturní a spolkový dům, dále hasičské zbrojnice, obecní úřady, případně prostory jednotlivých spolků.

Ve všech obcích jsou knihovny, v Černilově je profesionální – tedy je otevřena více jak 16 hodin týdně.

Tabulka 10: Přehled spolků dle sídla

Obec	Názvy spolků
Černilov	Spolek NESYTÁ, Creado Černilov z.s., Šipkový klub HOJDA, TAJEMSTVÍ POMOCI, Pomoc zvířatům o. s., VK Černilov, z.s., LTC Černilov, z.s., ULITA Černilov, z. s., FK Černilov, z.s., Sdružení přátel hor. z. s., Skupina historického šermu Corporal z.s, Myslivecký spolek Černilov – Újezd, DALEDE ART, z.s., Spolek rodičů a přátel ZŠ Černilov, Klub rodičů při MŠ Černilov, z. s., Ručičky a notičky, z.s., SPOLEK PŘÁTEL ÚJEZDA, Pán sanitek, spolek, Tělocvičná jednota Sokol Bukovina, Český svaz chovatelů, z.s., Základní organizace Černilov, OREL - jednota Černilov, SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ ÚJEZD, Tělocvičná jednota Sokol Černilov, SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Černilov
Divec	Divečáci, z. s., Občanské sdružení Za Divec krásnější, SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Divec
Lejšovka	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Lejšovka, Venkovský spolek pro sport a krajinu
Libníkovice	Občané pro Libníkovice o.s., Klub Vojenské Historie Brendy - Josefov,z.s., SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Libníkovice
Librantice	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Librantice, Myslivecký spolek "Habřina" Librantice, Občanské sdružení Librantice, Jezdecký klub CHRYSOS, z.s.
Libřice	Sportovní klub Slavia Libřice, z.s., SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Libřice
Skalice	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Skalice, SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Skalička, Sportovní klub SKALICE z.s., Myslivecký spolek POLABÍ Skalice, Klubovna Číbuz, z. s., "Sdružení oprav památek, občanské sdružení", volné sdružení žen „Sestry Chalupy“ ve Skaličce
Smržov	Divadelní ochotnický spolek OCHOS Smiřice, Myslivecký spolek Háj Smržov, SPOLEK DUHOVÁ HVĚZDA z.s., Skřítkova školka, z.s., SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Hubíles, SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Smržov
Výrava	SH ČMS - Sbor dobrovolných hasičů Výrava

Zdroj: RES, 2023

8. SPRÁVA MIKROREGIONU

Hospodaření mikroregionu

Příjmy jsou tvořeny příspěvky z jednotlivých obcí a dotacemi, na druhé straně výdaje jsou tradičně spojeny s provozem a organizačním zajištěním funkčnosti mikroregionu nebo realizací akcí.

Tabulka 11: Hospodaření mikroregionu

Hospodaření/rok	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové příjmy		-	-	-	
Nedaňové příjmy	151 905,42	370,15	377,52	32,15	4 026,30
Kapitálové příjmy					
Neinvestiční přijaté transfery	156 560,00	54 940,00	151 440,00	2 519 747,02	1 377 864,00
Investiční přijaté transfery					
Celkem příjmy	308 465,42	155 310,15	151 817,52	2 519 779,17	1 381 890,30
Běžné výdaje	284 925,80	69 270,00	383 165,03	2 128 058,49	1 655 361,01
Kapitálové výdaje		-			
Celkem výdaje	284 925,80	69 270,00	383 165,03	2 128 058,49	1 655 361,01
Financování	- 23 539,62	- 86 040,15	231 347,51	- 391 720,68	273 470,71
Saldo	23 539,62	86 040,15	- 231 347,51	391 720,68	- 273 470,71

Zdroj: Mikroregion Černilovsko

V letech 2021–2022 realizoval mikroregion s podporou MŽP ČR – projekt „Zahradní kompostéry pro občany Mikroregionu Černilovsko“, a to v celkové výši 2,959.902,72 Kč, registrační číslo projektu – CZ.05.3.29/0.0/0.0/19_122/0013200

Vnější vztahy a spolupráce

Mikroregion Černilovsko byl založen za účelem rozvoje obcí v okolí centrální obce mikroregionu Černilova po všech stránkách tak, aby jeho vývoj odpovídal koncepční úrovni. Jeho aktivity vycházejí z přirozeného spádoviště, společných zájmů a úspěšného rozvoje celého příslušného okolí. Prioritními oblastmi mikroregionu je zlepšení vybavenosti obcí, zvýšení kvality života obyvatel a udržitelnost komunitního prostředí obcí a krajiny.

Pro snadnější realizaci projektů jsou obce často členy dalších dílčích svazků obcí:

- Místní akční skupina NAD ORLICÍ, o.p.s. – obce Černilov, Divec, Libníkovice, Librantice, Libřice a Výrava
- Místní akční skupina Hradecký venkov, o.p.s. - obce Skalice a Smržov
- Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z.s. – obec Lejšovka

Případně členy účelových svazků:

- Sdružení místních samospráv a Svaz měst a obcí ČR, jejichž cílem je prospívat samosprávám.

SWOT analýza

SWOT analýza pomůže přehledně identifikovat silné i slabé stránky mikroregionu, příležitosti rozvoje či budoucí hrozby. Ze SWOT analýzy se také vychází při stanovení návrhů opatření a dalšího zaměření Strategie rozvoje mikroregionu.

Tabulka 12: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• blízkost velké sídelní aglomerace – krajského města • vydávání společného zpravodaje cca 5x ročně • spolupráce v rámci mikroregionu – sdílení zkušeností, vybavení, podávání společných projektů • stabilizace a rozvoj výroby a drobného podnikání v regionu • kvalitní základní a mateřské školy, se stabilním personálem a dobře vybavené • nízká nezaměstnanost, především díky pracovním příležitostem v dobře dostupném krajském městě Hradec Králové. • dobrá dopravní dostupnost mikroregionu do velkých měst (Hradec Králové, Jaroměř) • dobré dopravní napojení, relativně vyhovující silniční síť • dobře fungující obecní úřady • produktivní zemědělská oblast s přirozenou úrodností půdy, prostupností krajiny polními cestami • doplňování krajiny o prvky ÚSES a návrat vody a zeleně do krajiny • pořádání tradičních sportovních a kulturních akcí • existence spolků a živá spolková činnost • rostoucí počet obyvatel a příznivá věková hranice • dobrá infrastruktura	• nutná vyjížďka za zdravotní péčí (většina obcí). • špatný (lokálně) technický stav silnic III. tříd • nedostatečné podmínky pro cestovní ruch – nízký standard služeb v cestovním ruchu (ubytování, stravování aj.), nedostatečná propagace • nízká aktivita obyvatelstva mikroregionu ve správě věcí veřejných • slabá ekologická stabilita a nízká diverzita krajiny (plošná zemědělská výroba) • chybějící komplexní informační systém regionu, informační středisko a propagace • špatný stav hřbitovních zdí • chybí soc. služby včetně ubytovacích kapacit pro seniory • chybí samostatné kryté zařízení pro sport a kulturu (plesy) • odvádění a čištění odpadních vod

Příležitosti	Hrozby
• rozvoj venkovské turistiky a cykloturistiky • společný nákup služeb v mikroregionu • podpora místního průmyslu • nové rozvojové trendy/kreativní a kulturní průmysl • dostupnost technologií (nová technická řešení). • realizace společných projektů v rámci svazků či MAS. • dotační možnosti ČR a EU. • realizace prvků schválených společných zařízení v rámci pozemkových úprav, dle schválených Plánů společných zařízení v jednotlivých katastrálních územích regionu • vytvoření a rozvoj pevného partnerství a spolupráce mezi samosprávou, podnikateli a státní správou, společné strategické plánování a rozvoj regionu, příprava společných projektů a řešení vnějších vlivů • vytvoření pohodových venkovských komunit se společnými aktivitami, zvýšení sebevědomí obyvatel regionu a zájmu o věci veřejné • rozvoj doprovodných služeb cestovního ruchu (ubytování, pohostinství, odpočinkové sporty, půjčovny a opravy kol a sportovního náčiní, internetové kavárny, informační služby, agroturistika • výstavba cyklostezky napříč mikroregionem Černilovsko • pořádání festivalů, soutěží, poutí a jiných místních tradic i akcí nadregionálního významu a jejich dobrá propagace • provedení revitalizačních opatření v krajině, zlepšujících její ekologickou stabilitu, rozmanitost a estetický vzhled • změna životního stylu – zájem o bydlení na venkově (zdravý život i styl) • péče o veřejnou zeleň/prostranství	• nevhodné nastavení operačních programů fondů EU vzhledem k potřebám mikroregionu • zvyšující se nároky na zdravotní a sociální péči v obcích s vysokým indexem stáří • roztržité aktivy obcí mezi velké množství sdružení a spolků • upřednostňování produkčního zemědělství před údržbou krajiny • rozpočtová a daňová politika státu • konzumní styl života • rostoucí zadluženost obyvatelstva • nedostatečná kapacita v MŠ

B Návrhová část

Návrhová část Strategie rozvoje mikroregionu vytyčuje základní směry budoucího vývoje mikroregionu do roku 2030 a umožňuje vedení mikroregionu komplexně identifikovat potenciál rozvoje mikroregionu ve střednědobém až dlouhodobém období.

VIZE - představuje dlouhodobý obraz o budoucnosti mikroregionu, o tom, jak se bude mikroregion měnit a zlepšovat.

Prioritní oblast a cíle - formulují tematickou oblast, na kterou se chce mikroregion svou činností soustředit, v rámci prioritní oblasti jsou stanoveny cíle.

B.1 Vize

Co je vize? Vize určuje představu o budoucnosti mikroregionu, vyjadřuje, jak se bude mikroregion rozvíjet a měnit.

Vize rozvoje území mikroregionu:

- Obyvatelé mikroregionu mají dostupné základní veřejné služby v obci nebo v dopravně dostupné okolní obci.
- Je kladen důraz na intenzivní vnitřní a vnější vazby obyvatel.
- V mikroregionu se koná široké spektrum kulturních, sportovních a volnočasových akcí za účasti místních obyvatel a obyvatel různých obcí mikroregionu.
- Je přiměřeně využít potenciál cestovního ruchu mikroregionu.
- Být venkovským mikroregionem s vyváženým produktivním zemědělstvím v ekologicky relativně vyvážené krajině, návrat zeleně do krajiny, zadržování vody v krajině, obnova cest v krajině (lesní a polní cesty).

Vize rozvoje svazku obcí jako organizace:

- Svazek obcí úspěšně realizuje rozvojové projekty ve všech oblastech, kde je to vhodné a efektivní.
- Svazek obcím účinně pomáhá při rozvoji a poskytuje jim užitečné informace.

B.2 Prioritní oblasti a cíle

Priority představují ucelené, tematicky orientované celky, které jsou konkrétněji rozpracovány do nižších hierarchických úrovní.

PRIORITNÍ OBLASTI:

1. DOPRAVA A ENERGETIKA

Cíl: zkvalitnit dopravní infrastrukturu

2. ATRAKTIVITA MIKROREGIONU PRO OBYVATELE

Cíl: posilovat atraktivitu mikroregionu, pečovat o veřejná prostranství, přírodu a krajinu

3. SLUŽBY PRO OBYVATELE

Cíl: rozvíjet komunitní život v obcích a zajistit dostupnost služeb, co nejbližší občanům

4. VEŘEJNÁ SPRÁVA

Cíl: posilovat spolupráci v rámci mikroregionu, s okolními regiony a v rámci MAS

Opatření a rozvojové aktivity

Prioritní oblast 1: Doprava a energetika

Budování a rekonstrukce **dopravní infrastruktury** (tedy dobrá dopravní dostupnost území a kvalitní komunikace) je jedním z nejvýznamnějších předpokladů rozvoje obcí. Z oblasti výstavby a oprav místních komunikací je v posledních letech zřetelné, že většina obcí se každoročně snaží část komunikací opravovat a udržovat je ve stavu způsobilém k jízdě. Obce, také dle svých finančních možností postupně opravují obecní chodníky jak v obci, tak v místních částech. Projekty oprav veřejných prostranství a investic do chodníků pak často navazují i na budování kanalizace. Prioritou je budovat chodníky v místech, kde dosud nejsou, udržovat v dobrém stavu stávající chodníky a také zajistit dobrou světelnost podél komunikací, zejména v místech, kde dochází k častému přecházení vozovky.

Opatření 1.1: Zlepšení kvality silnic a místních komunikací, účelových komunikací – polních cest

Kvalitní dopravní infrastruktura je klíčovým předpokladem pro život obyvatel (spojený s možnostmi dojížděky za prací, službami i do škol) i pro rozvoj podnikatelských aktivit.

Negativem z hlediska dopravy je i intenzita kamionové dopravy na území mikroregionu, která na některých silnicích nebo úsecích způsobuje negativní dopady na život obyvatel (hluk, prach, bezpečnost na silnicích). Samotné obce tak mohou společnou spoluprací hledat vhodná řešení k eliminaci těchto negativních dopadů. Dalším významným typem dopravní infrastruktury jsou chodníky, které umožňují pohodlný a bezpečný pohyb chodců v obci.

Rozvojové aktivity opatření:

- *Společná podpora řešení kritických míst v dopravě.*
- *Společný postup proti hluku z dopravy, prachu a zvýšené intenzitě kamionové dopravy s výjimkou dopravní obslužnosti.*
- *Podpora budování nových chodníků a údržba stávajících chodníků.*
- *Oprava mostků napříč územím.*
- *Dopravní bezpečnost – budování bezpečnostních prvků v dopravě, měření rychlosti.*
- *Vybudování přechodů přes hlavní silnici vedoucí po obci*
- *Podpora realizace prvků dle schváleného Plánu společných zařízení dle schválených a zapsaných pozemkových úprav (lesní a polní cesty)*

Opatření 1.2: Cyklo doprava do zaměstnání/ do školy

Cílem aktivit je propojit místní části obcí a samotné obce mikroregionu a zjednodušit dopravu mezi nimi. Bude se jednat o projekty/aktivity zaměřené na cyklostezky a dopravu do zaměstnání/školy.

Rozvojové aktivity opatření:

- *Vybudování cyklostezek mezi obcemi v regionu – např. trasa Černilov – Libřice – Výrava – Lejšovka – Smržov – Labská stezka.*
- *Navázání realizace cyklostezek a cyklotras na další stezky v Královéhradeckém kraji*
- *Vytvoření koncepce cyklotras a cyklostezek v regionu.*

Opatření 1.3: Energetika

- *Podpora energeticky úsporných opatření včetně osvěty (zateplení budov, výměny kotlů, tepelná čerpadla, solární panely,...)*
- *Zavádění energetického managementu, podpora komunitní energetiky a využívání obnovitelných zdrojů energie*
- *Podpora obnovitelných zdrojů energie, zelené ekonomiky, sluneční energie, větrné energie, vodní energie, SMART řešení apod.*

Opatření 1.4: Pozemkové úpravy

Realizace prvků dopravní infrastruktury dle Plánů společných zařízení schválených a zapsaných v rámci pozemkových úprav.

- *Obnova cest v krajině (lesní a polní cesty)*
- *Zpřístupnění pozemků pro zemědělskou činnost*

Prioritní oblast 2: Atraktivita mikroregionu po obyvatele

Pro občany je důležité mít v místě bydliště zajištěné základní služby a mít zázemí pro trávení volného času. Veřejné prostředí formuje i děti a je potřeba dobře pečovat o drobné památky, zeleň, obecní budovy, aby nejen děti získaly vztah a identitu ke svému regionu. V rámci rozvoje komunity je zásadní, aby byl prostor pro společné setkávání. Ve většině obcí mají kvalitní zázemí, které je často potřeba modernizovat, dovybavit.

Území mikroregionu má vhodné přírodní podmínky. Šetrné hospodaření v této oblasti nadále povede k trvalému udržení stavu krajiny a k jejímu zachování i pro budoucí generace. Nejde jenom o lesní porosty, ale také o vodní zdroje a další přírodní atraktivitu.

Opatření 2.1: Zlepšování prostředí obcí

Příjemný vzhled obcí zvyšuje atraktivitu obcí pro obyvatele i návštěvníky, a také může motivovat obyvatele trávit více času přímo v obci (např. prostřednictvím kvalitní volnočasové infrastruktury).

Rozvojové aktivity opatření:

- *Budování veřejných víceúčelových sportovišť.*
- *Rekonstrukce veřejných budov (obecní úřady, knihovny,...).*
- *Zateplení veřejných budov.*
- *Opravy hasičských objektů.*
- *Výstavba/obnova společenských či komunitních center.*
- *Modernizace veřejného osvětlení.*
- *Oprava drobných sakrálních staveb.*
- *Obnova a údržba veřejných prostranství včetně modrých a zelených ploch v obcích (parky, hřbitovy, zeleň, požární nádrže, parkoviště, autobusové zastávky, vodní toky, rybníčky...).*
- *Budování nových či přeměna stávajících veřejných prostranství.*
- *Revitalizace nevyužívaných objektů a nemovitostí v obcích, rekultivace brownfieldů pro podnikatelské či nepodnikatelské účely.*
- *Zajištění bezpečnosti a bezbariérovosti veřejného prostoru, instalace mobiliáře pro zlepšení pobytové a rekreační funkce, péče o sídelní zeleň.*
- *Pořízení odpovídající komunální techniky pro zajištění péče o veřejná prostranství a zeleň v obcích.*

Opatření 2.2: Péče o zeleň v obcích a krajinu

Opatření zahrnuje efektivní hospodaření s odpady, ochranu životního prostředí, péči o krajinu a ekologickou energetiku. Realizaci vhodných aktivit lze podpořit biodiverzitou v krajině či zmírnit erozi.

Rozvojové aktivity opatření:

- *Úpravy veřejných prostranství.*

- *Výsadby a úpravy veřejné zeleně vč. pořizování techniky pro údržbu zeleně.*
- *Společný pracovník na údržbu zeleně.*
- *Opravy, obnovy lesních a polních cest, pěší prostupnost krajinou.*
- *Revitalizace krajiny mikroregionu a budování biokoridorů (koordinace návaznosti při výsadbě zeleně, tvorba interakčních prvků v krajině,...).*
- *Protipovodňová opatření s respektem ke krajině.*
- *Opravy a údržby rybníků, efektivní nakládání s vodou a vodními zdroji.*
- *Hospodaření v lesích – pořízení techniky apod.*
- *Šetrné hospodaření a nakládání se zdroji, eliminace antropogenních vlivů na ŽP, snižování emisí z lokálního vytápění,...*

Opatření 2.3: Efektivní hospodaření s odpady

V oblasti odpadů a nakládání s nimi je kromě udržení stávající nabídky služeb třeba zajistit jejich další vývoj, a to s ohledem na vývoj obcí, množství odpadů a na stále nové technologie v oblasti odpadového hospodářství. Nadále je žádoucí posilovat motivaci občanů ke třídění odpadů.

Rozvojové aktivity opatření:

- *Pořizování nádob na tříděný odpad a kompostérů.*
- *Pořizování techniky na nakládání s odpady.*
- *Rozšíření separace odpadů, akcent na řešení biologicky rozložitelného komunálního odpadu.*
- *Spolupráce v oblasti likvidace a využití odpadů v regionu (podpora sdílení sběrného dvora ve vybraných obcích mikroregionu).*
- *Budování kompostáren (společné řešení směrem ke komunitní kompostárně).*
- *Společné hledání možného řešení k vybudování kontejnerových bioplynků (spolupráce, koordinace řešení).*
- *Prevence vzniku odpadu a jeho separace včetně recyklace, příp. jeho dalšího využití.*
- *Respektující principy cirkulárního/oběhového hospodářství.*
- *Zlepšení sběru a skládkování odpadů (sběrná místa, sběrná hnízda,...), motivace obyvatel třídit odpad, propagace a osvěta (výuka na školách,...).*
- *Sanace a rekultivace skládek odpadů a likvidace ekologických zátěží a následná revitalizace území, prevence černých skládek.*

Opatření 2.4: Podpora spolkového života

V rámci mikroregionu je pořádáno několik zavedených a osvědčených akcí, které mají nadobecní význam. Tyto akce navíc zvyšují atraktivitu mikroregionu, a to jak u místních obyvatel, tak návštěvníků z území mimo mikroregion.

Největšími hybateli sportovních a volnočasových aktivit jsou kromě obcí samotných zejména občanské spolky, které jsou aktivní téměř ve všech obcích regionu a stojí za širokou škálou aktivit. Spolky zaměřené na aktivní trávení volného času (především sportovní a kulturní aktivity) dlouhodobě usilují o zkvalitňování své činnosti. Rozvoj jejich činnosti formou modernizace či rozšíření zázemí, akcí pro veřejnost či zvyšování odborných znalostí prokazatelně přispívá ke zvyšování jejich potenciálu zvyšovat kvalitu života obyvatel regionu.

- *Pořádání sportovních akcí a soutěží ve spolupráci se zájmovými spolky (např. hasičské závody, fotbalové turnaje,...).*
- *Společné sportovní kroužky – využití sportovišť, vybavení.*
- *Podpora výstavby a údržby zařízení pro volnočasové aktivity.*
- *Pořádání kulturních a společenských akcí vycházejících z místních tradic a historie.*
- *Pořízení mobilních prvků pro sportovní aktivity a pro pořádání akcí.*
- *Sdílení stávajícího vybavení pro pořádání akcí.*

Opatření 2.5: Realizace opatření k ochraně životního prostředí a k adaptaci krajiny dle Plánů společných zařízení schválených a zapsaných v rámci pozemkových úprav

V rámci komplexních pozemkových úprav a jednoduchých pozemkových úprav a dle schválených Plánů společných zařízení lze v extravilánu katastrálního území příslušných obcí postupně realizovat prioritní stavby či výsadby. Tyto realizace následně přechází do majetku a správy příslušné obce.

- *Protierozní opatření pro eliminaci nepříznivých účinků povrchového odtoku vody: příkopy, průlehy, meze, travnaté pásy a jiné retardační prvky, opatření zadržující vodu v krajině formou konkrétních projektů (modrá infrastruktura) jako jsou např.: realizace tůní, mokřadů, revitalizace vodních toků, akumulace vodních nádrží, protipovodňové hrázky, retenční nádrže, poldry apod.*
- *Opatření k posílení biodiverzity a mimoprodukčních funkcí krajiny (zelená infrastruktura), Prvky ÚSES: biocentra, biokoridory, interakční prvky, remízky, větrolamy a další výsadby zeleně mimo les a v zemědělské krajině*

Prioritní oblast 3: Služby pro obyvatele

Dobrá vybavenost obcí službami zvyšuje atraktivitu obcí pro obyvatele i potenciální návštěvníky, čímž mimo jiné snižuje riziko vyhlášení obcí. Pojem veřejné služby v sobě zahrnuje širokou škálu témat – zejména školství, zdravotnictví, sociální služby. Do komerčních služeb patří veškeré služby provozované místními podnikateli (obchod, kadeřnictví, řemesla atd.). Veřejné i komerční služby jsou obecně nejlépe dostupné v Černilově, který je centrem mikroregionu.

Opatření 3.1: Rozvoj sociálních služeb

V souvislosti se stárnutím obyvatel se v současné době stává stále významnějším tématem dostupnost sociálních služeb. V dlouhodobém horizontu bude důležité řešit kapacity pobytových zařízení sociálních služeb, v současné době pak terénní a ambulantní sociální služby.

Rozvojové aktivity:

- *Podpora sociálních služeb na venkově s důrazem na život v přirozeném prostředí.*
- *Podpora poskytování vybraných sociálních služeb, další rozvoj terénních a pečovatelských služeb, odborné sociální poradenství, terénní programy.*
- *Prevence sociálního vyloučení a podpora osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením (hendikep, závislost, dluhy,...).*
- *Sociální práce s důrazem na posílení kompetencí obcí, podpora dostupného (a sociálního) bydlení a komunitních center.*
- *Aktivity reagující na stárnutí obyvatel, zajištění odpovídajících služeb a kapacit pro seniory, podpora aktivního stárnutí.*
- *Posílení sociálních vztahů a solidarity, podpora rodiny a mezigenerační výměny, sousedské výpomoci a dobrovolnictví.*

Opatření 3.2: Podpora vzdělávání a vzdělávacích aktivit

Důležité pro naplnění tohoto opatření jsou zejména investice do kapacit a modernizace vybavení škol všech stupňů, doplnění případných chybějících kapacit v mateřských a základních školách s ohledem na další rozvoj obcí a plánovanou novou výstavbu.

Rozvojové aktivity:

- *Udržení kvalitního mateřského a základního školství na venkově jako předpoklad rozvoje lidského kapitálu a podpory mladé generace.*
- *Rozvoj akčního plánování v území v oblasti regionálního školství (podpora projektů v oblasti vzdělávání, animační činnost,...).*
- *Modernizace mateřských a základních škol včetně jejich vybavenosti a zázemí (sportoviště, jídelny,...).*

- *Zajištění odpovídající kvalitní výuky pro žáky, podpora pedagogických i nepedagogických pracovníků na místních školách.*
- *Rozvoj vzdělávání „na dálku“ a „bez bariér“, integrace ve vzdělávání vč. péče o talenty, rozvoj kreativity a nových přístupů.*
- *Vzájemné spolupráce a rozvoj mimoškolních aktivit vč. zájmové a neformálního vzdělávání, školy a knihovny jako komunitní centra.*
- *Podpora vzdělávání a učení obyvatel všech věkových kategorií (edukační aktivity, celoživotní učení a vzdělávání, univerzity třetího věku,...).*

Opatření 3.3: Zlepšení života na venkově

Občanská vybavenost

- *Udržení a podpora základních služeb pro občany na venkově (obchod, hostinec, pošta, zdravotnické služby, úřad...).*
- *Zajištění bezpečnosti v obcích včetně potřebného vybavení a spolupráce v rámci řešení krizových situací a jejich prevence (požární ochrana, kriminalita, pandemie, dopravní opatření...).*

Prioritní oblast 4: Veřejná správa

Díky spolupráci mohou obce mikroregionu dosáhnout tzv. synergických efektů. To znamená, že obce společně mohou dosáhnout významnějšího výstupu, než kdyby usilovaly o dosažení cíle samy, navíc mohou dosáhnout významných finančních úspor.

Opatření 4.1 Posílení spolupráce v rámci mikroregionu

Spolupráce všech subjektů v území, a to nejen obcí, výrazně přispívá k rozvoji území. Je třeba koordinovat aktivity a rozvíjet území jako celek. Za tímto účelem je třeba koordinovaně připravovat jednotlivé aktivity/projekty. Do rozvoje je možné zapojit širokou škálu subjektů – podnikatele, neziskové organizace, školy.

Rozvojové aktivity:

- *Poradentství (veřejné zakázky, nové zákony, řešení průkazu energetické náročnosti budov, apod.), dotační poradenství (studie, management), výběr stálého partnera pro veřejné zakázky apod.*
- *Vybudování bezpečnostních a kamerových systémů pro ochranu majetku a zvýšení bezpečnosti obyvatel v obcích.*
- *Zlepšení komunikace mezi obcemi i dalšími subjekty v rámci mikroregionu.*
- *Vzdělávací, informační a poradenská činnost pro členské obce (výjezdy pracovníků obecních úřadů a samospráv, setkání s poslanci a senátory, prezentace úspěšných projektů z jiných mikroregionů).*
- *Realizace společných mikroregionálních projektů.*
- *Organizace společných kulturních, sportovních a jiných akcí.*
- *Výměna zkušeností s okolními mikroregiony a MAS.*

Podpora realizace strategie mikroregionu

Za **koordinaci** činností spojených se strategií rozvoje mikroregionu a za sledování, vyhodnocování plnění a aktualizaci programu je zodpovědný **předseda**.

Průběžná aktualizace programu se bude mimo jiné opírat o pravidelné každoroční shromáždění starostů, aktivních občanů a případně zástupců organizací a právnických osob, které v mikroregionu působí a mají zájem se podílet na rozvoji mikroregionu. V úvodu setkání předseda zrekapituluje plnění programu rozvoje mikroregionu v daném roce a případně navrhne hlavní změny a dle potřeby navrhne úpravy aktivit návrhové části.

Návrh aktualizace je diskutován na jednání mikroregionu.

Aktualizace programu rozvoje mikroregionu probíhá obvykle 1 x ročně. Aktualizací se rozumí zejména:

- doplnění nových aktivit,
- zpřesnění/úprava stávajících aktivit (včetně úprav komentářů k aktivitám),
- odstranění aktivit, pokud jejich realizace již není relevantní.

Návrh aktualizace bude obsahovat přehled provedených změn. Na jeho základě bude vytvořena a zveřejněna aktuální podoba programu rozvoje mikroregionu (v ní mohou být provedené změny zvýrazněny, např. podbarvením).